

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marastorda, Torda-aranyos és Udvarhely-
vármegyék partától független, székely érdekű újság.

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K,
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdeté-
sek díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyud-
varhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-
takarékpénztári csekk- és kifizetési számla 10489. sz.

A magyar nők! A hős 82-esek

Mig Páris- és Londonban
vigan foly az élet,
S tivornya járja
éjszakákon át, —
Mulat a nőknek
cifra sokasága,
S vig kacaj zug
a síró légen át!
Nem törődve hazával,
jajgató réppel,
A félvilágé letiek
ők már mind,
Nem gondolnak küzdő
testvérré — jó téteményre,
Harcoló férjre,
nehéz sebesülte,
Kik fáznak, küzdenek
s jajgatnak odakint. —

Addig itt nálunk!
oh Isten áldd kezüket!
A honleányok itthon
ép úgy küzdenek,
Küldnek a hősöknek
jó meleg ruhát,
Kötöznek — sebet
legyen ellen vagy jó barát!
Enyhítnek fájdalmat,
jajgatás nem hallik!
Kötöznek — gyógyítani
— reggeltől hajnalig.
Munkálkodnak,
dolgoznak serényen,
Mindegyiknek szeretet szívében

Meglátjuk majd
kin dől el a harc sorsa!
Mi hozza meg a győzelmet,
a muka-e avagy a tivornya?

Oh áldd meg Isten
mind, mind őket,
Az itthon küzdő bátor nőket,
Kik elviselnek sok
nehéz csapást!
Van köztük, kik
már gyászba járnak
S mégis dolgoznak
e szép hazának!

Ha honleányink mind,
mind ilyenek,
Ha gondolnak férjre,
testvérré, jó baráttra is,
S imádkoznak értük
egy egy Miatyánkot,
Mienk a győzeleni,
mert velünk van Isten is! —
Kernay Saturnó.

A cs. és kir. Hadügyminisztérium
1915. április 16-án kiadott 162-ik
számú veszteség lajstromába foglalt
82-es ezredbeli tisztek és legénység
névsora. (XLIII. közlemény.)

Ilia János 5. sz. Udvm. Kisgalamb-
falva 1886. hadifogoly (Bijsk). —
Imecs Gergely pót. 3. pót. Csm.
Gyergyószentmiklós 1885. hadifogoly
(Oroszország). — Istánesuj Balint
örvezető, c. tizedes 2. sz. Udvm. Ká-
nyád 1888. hadifogoly (Bijsk).

Jakab Ferenc 4. sz. Udvm. Vaj-
gyas 1883. hadifogoly (Woronesch).
— Jakab Simon pót. 7. sz. Udvm.
Farkaslaka 1889. hadifogoly (Bijsk).
— János István pót. 1. pót. Csik-
taplocza 1880. hadifogoly (Wladimir).

Karácson József pót. 4. pót. Csm.
Udvm. Fenyéd 1886. hadifogoly
(Oroszország). — Kerekes Pál pót.
3. pót. Udvm. Petek 1884. hadifo-
goly. — Kertész Ferenc pót. 3. pót. Csm.
Csikvm. Gyergyóalfalu 1884. hadi-
fogoly (Bijsk). — Köllő Ignác pót.
4. pót. Csm. Csomafalva 1883.
hadifogoly (Oroszország). — Kovács
József pót. 4. pót. Udvm. Sükő
1884. hadifogoly (Oroszország). —
Kovács Mózes pót. 4. pót. Csik-
cseső 1884. hadifogoly (Oroszország).
— Kovács Mihály (Csoro) pót. 3.
pót. Udvm. Székelymúzsna 1885.
hadifogoly. — Kulcsár István pót.
3. pót. Csm. Szárhegy 1884. hadi-
fogoly (Oroszország). — Kurkó
Ferenc pót. 3. pót. Csikszentdo-
mokos 1882. hadifogoly (Orosz-
szág).

Laczkó Mihály pót. 4. pót. Csik-
vm. Remete 1888. hadifogoly (Bijsk,
Oroszország).

Madár Imre pót. 4. pót. Csik-
bánkfalva 1883. hadifogoly (Orosz-
ország). — Madaras Péter pót. 4.
pót. Csm. Gyergyószentmiklós 1884.
hadifogoly (Oroszország). — Márton
György pót. 4. pót. Udvm. Orosz-
hegy 1884. hadifogoly (Oroszország).
— Márton József pót. 2. pót. Csik-
vacsácsi 1884. hadifogoly (Orosz-
ország). — Mezei Márton pót. 4.
pót. Csikmadaras 1881. hadifogoly
(Oroszország). — Mezei Ferenc (Já-

nosé) pót. 4. pót. Csm. Gyergyó-
dió 1880. hadifogoly (Oroszország).
— Mezei Károly (Tamásé) pót. 3.
pót. Csm. Ditró 1883. hadifogoly
(Oroszország). — Moczka Sándor
pót. 3. pót. Udvm. Erdőfüle 1890.
hadifogoly (Oroszország). — Molnár
Gyula pót. 1. pót. Udvm. Miklós-
falva 1886. hadifogoly (Oroszország).
— Mózes Sándor pót. 1. pót. Ud-
vm. Székelyszentmihály 1887. hadi-
fogoly (Bijsk), Oroszország).

Nagy István (Jere) pót. 2. pót.
Udvm. Zetelaka 1882. hadifogoly
(Oroszország).

Oltyán Miklós pót. 2. pót. Csik-
vm. Gyimesbükk 1884. hadifogoly
(Korun, Oroszország). — Opra Ig-
nác pót. 4. pót. Csm. Gyergyó-
tölgyes 1886. hadifogoly (Orosz-
szág). — Orbán Dániel pót. 4.
pót. Udvm. Lövete 1886. hadifo-
goly (Oroszország).

Pal Lajos pót. 4. pót. Udvm.
Lövete 1889. hadifogoly (Orosz-
szág). — Palavics Kálmán pót. 2.
pót. Csm. Gyergyószentmiklós
1883. hadifogoly (Oroszország). —
Pásztor Miklós 7. sz. Udvm. Bethfalva
1891. hadifogoly (Bijsk, Oroszország).
— Péterdeák István pót. 4. pót.
Csm. Gyergyóújfalva 1883. hadifo-
goly (Oroszország). — Pipei Mózes
pót. 4. pót. Udvm. Magyarzsákdó
1883. hadifogoly (Wladimir, Orosz-
ország).

(Folytatjuk)

53 esztendő Udvarhelyvármegye köz- igazgatási életéből.

Irta: lengyelfalvi Bárány Ottó.

X.

Két nap múlva Dániel Károly új-
ból felkeresett és a 6000 K „alkot-
mányos költség” megtérítése mellett,
békét ajánlott nekem. Én pedig csak
az előbb adott válasszal utasítottam
el a béke-jobbot.

Másnap azt jelentették öreim, hogy
Dániel K. számon a falu felső ré-
szébe szándékozik menni azzal a ki-
jelentéssel, hogy szeretné látni, ki

merészelni őt abban megakadályozni?

Erre én is akcióba léptem. A fa-
luból összehívtam a lerészegesedő
15 asszonyt. A boltban minden-
nek vettem egy főre- és egy nyak-
ravaló kendőt. Azután pedig edes
pálinkával jól leitattam őket.

Mikor így felfegyvereztem, kiad-
tam az intézkedést, hogy egy része
hőhanyó-lapátot, a másik pedig nyir-
favessző seprőt vesz a kezébe, míg
a harmadik fazekakban trágyalépet
tart készen.

Dániel Károly pergőt rakatott lo-
vaira és szánjában kényelmesen el-
helyezkedett. Az örök utját nem ál-
lották és a siker reményével, vigan
haladt célja felé.

Az asszonyok, kiknek szintén kü-
lön tanyájuk volt bőséges edes pá-
linkával felszerelve, mikor meglátták,
kirohantak s a lovakat zabolatón
megragadva, a havat lapátolni kez-
dették Dániellel szembe. A trágyalé-
vel dusan öntözték és a seprőkkel
ugyancsak döngették jobbról-balról.

Az „alkotmányos költség”-ben
utazó „jelölt ur” sem vette tréfára
a dolgot. Fogatát megfordította és
vágatva, amint csak lovai birtak,
oly gyorsasággal rohant visszafelé.

De ni, ni! Az előbb még szabad
ut, most már áttörhetetlen akadályok-
kal van tele. A legények őrtanyája
előtt fenyő gerendák állják a szán
utját és a lovak visszahőkölve, meg-
állanak.

E közben az illuminált fúriák is
oda érkeztek. Dolgozott a lapát hul-
lott a hó; folyt a trágyalé és sup-
pogott a seprő.

Dánielnek más menedéke nem
volt, minthogy kiugrott szánjából s
övig érő hóban, a Hargita felé vezető
szabad úton futásnak eredve, elro-
hant a mezőre. Azután árkon-bokron
keresztül gyalogolva, bekerült a la-
kására.

Talán mondanom is felesleges,
hogy ez a drasztikus kúra hatott.
Dániel Károly meg sem merte kísé-
relni, hogy a falu közé feljusson.

A tanyákon éjjel-nappal szólt a
cigányzene, a korcsmák választókkal
voltak tele. Mindenütt folyt a mulat-
ság. Az asszonyok edes pálinka mel-
lett külön tanyákon vigadtak. Egy

vadonat új botost táncoltam én is szét az oláhfalvi asszonyokkal.

Minden a legjobb renben és ami fő — a többség biztosítva volt részünkre.

Csupán egyetlen nagy nehézség akadt, hogy az oláhfalvi ember miképpen tanulja meg a Krajcsik nevét kimondani?

Ezen is segítettem. A községeket felosztottuk tizedekre. A tizedekben lakó választókat minden este összegyűjtöttük s a tanítók segítségével tanítási órákat tartottam.

Elővettem egy krajcárt. Megkérdeztem a választótól, hogy e mi?

— Ez istálom krajcár — felelte ő.

— Hát a szomszéd vármegyét hogy hívják? — kértem én.

— Csík — volt a felelet

— No hát a krajcár és Csíkról jusson az eszébe kendnek Krajcsik.

Ezen kívül verset is csináltunk, amely így szólt:

Vig muzsika, selyemhúr,

Éljen Krajcsik Ferenc ur!

E módszerrel az oláhfalvi választók úgy betanulták a Krajcsik nevet, hogy a választás napján csak egyetlen választó szírvazott hibásan. Természetesen Krajcsik nagy többséggel győzött és Dániel Károly — aki nem kapott több szavazatot a kimenetelem előtt már megvolt 61 szavazatnál — megbukott...

Török Albert főispán nagy kíváncsisággal várta a választás eredményét s mikor ezt Székelyudvarhelyre hírül vittem neki, örömeben megölelt és össze-vissza csókolt. Majd pedig estére a hivatali kart és pártjának tekintélyesebb tagjait összehíva, reggelig tartó mulatságot rendezett.

Török Albert nagyon szerette a jó cigányzenét s különösen Molitoriszt, a kitiűnő cimbalmost kedvelte, aki a székelyudvarhelyi bandának híres tagja volt. Annyira emelkedett a főispán hangulata, hogy hajnal felé már a boros és pezsgős üvegek között, az asztal tetetején járta a ropogós csárdást...

Török Albertet nagy csapás is érte. Elvesztette első nejét: zeykfalvi Zeyk Lenkét, aki magas miveltségű, igazi uri dáma volt s akitől ma is élő gyermekei: Dr Török Pál, Török Mihály, Török László és Török Piroška, Szabó Gábor főszolgabíró kedves, jó lelkű és fenkölt szellemű felesége származott. A kéréllhetetlen halál elragadta. Csendes álmát a tibódi családi sírboltban alussza.

Főispánsága alatt lépett házasságra özv. Jánosi Mihályné Hajdu Lujzával, akitől gyermek nem maradt.

Török Albert 3 évig volt főispán. A harmadik évben Szabó Károly ügyvéd, meghitt barátja elhalt. A hagyaték leltározásakor, iróasztala fiókjában veje: Dr Kovács Móric ügyvéd megkapta a Török Albert cikkének eredeti kéziratát, melyet az sietett beküldeni a miniszterelnöknek, aki akkor nevezte volt el Török Albertet „két lelkű főispán”-nak s

felszólította, hogy nyugdíjazása iránti kérelmét azonnal adja be.

Igy ért véget a Török Albert főispánsága. Beteljesedett tehát az én jóváhagyásom, hogy a nevezetes hírlapi cikk, saját bukását fogja előidézni...

(Folytatjuk.)

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világ háboruban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminiszterium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

XLV.

Az 1915. március 29-én kiadott 191. sz. veszteség lajstrom szerint:

Csordacsics Ferenc százados 101 gye. 4. sz. Mm. Szászrégen 1882 ms. Csikszentmártoni Gergelyffy István százados 2. honvgye. 4. sz. Szabolcs-várm. Máriapócs 1885. hadifogoly (Omsk, Oroszország).

Farkas József őrmester 2. gye. 13. sz. Hsz. Torja 1883. hadifogoly (Rjasan, Oroszország) — Fekete Sándor pót. 2. gye. 3. pót. Hszvm. Alsócsernáton 1882. hadifogoly (Bijsk).

Gridi Konstantin 2. gye. 4. sz. Hszvm. Aldoboly 1890. hadifogoly (Rjasan). — Gyöngyösi József pót. 2. gye. 1. pót. Hszékvm. Kálnok 1887. hadifogoly (Bijsk).

Jenáki István pót. 2. gye. 3. pót. Hszékvm. Bereczk 1883. hadifogoly (Oroszország).

Losonczy József 2. gye. 10. sz. Hszvm. Sepsiszentgyörgy 1892. hadifogoly (Orel, Oroszország).

Szente Ferenc 24. hgye. 3. sz. Udvm. Vargyas 1888., meghalt 1914. dec. 27.

Timár György őrmester 2. gye. 3. pót. Csvm. Gyimesfelsőlak 1882. hadifogoly (Rjasan, Oroszország). — Török András 2. gye. 1. pót. Hsz-várm. Kézdivárad 1885. hadifogoly (Bijsk, Oroszország).

Az 1915. március 30-án kiadott 152. sz. veszteség lajstrom szerint: Kovács Gábor főhadnagy 82. gye. 12. sz. Hszvm. Alsócsernáton 1888. ms. (másodszor sebesült).

Belk Demjén tart. szanitéc, 22. szanitéc. oszt. Tavam. Bikalat 1880. hadifogoly (Korsun, Oroszország).

Dancs Miklós 21. hgye. Tordaavm. Aranyosfő, meghalt 1914. dec. 14.

— Demeter József pót. 22. szanitéc oszt. Udvm. Siklód 1889. hadifogoly (Astrachan, Oroszország). — Diman Ferenc 24. hgye. Udvm. Homoród-szentpál 1914. dec. 15. meghalt.

Fodor Ferenc 22. hgye. Marostvm. Sáromberke, meghalt 1914. nov. 16.

Horváth János tart. 22. szan. oszt. Marostvm. Ilenczfalva 1882. hadifogoly (Astrachan, Oroszország).

Kiesid István tart. 22. szan. oszt. Hszvm. Imecsfalva 1885. hadifogoly (Astrachan).

Németh József pót. 22. szan. oszt. Tavam. Gerend 1889. hadifogoly (Astrachan).

Szász Mózes 24. hgye. Udvm. Úlke, meghalt 1914. dec. 22-én. — Szőke Gyula tart. 22. szan. oszt. Hszékvm. Zabola 1882. hadifogoly (Astrachan).

Az 1915. március 31-én kiadott 153. sz. veszteség lajstrom szerint:

Néma Miklós pót. 2. gye. 15. sz. Hszvm. Előpatak 1886. ms.

Oláh Dénes 2. gye. 3. pót. Hszvm. Felsőcsernáton 1894. ms.

Tótor József 2. gye. 2. sz. Hszvm. Léczfalva ms.

Tudósítás a 47. sz. veszteség lajstromhoz: Bálint János pót. 2. gye. 2. pót. Hszvm. Komló meghalt.

Az 1915. április 2-án kiadott 154. sz. veszteség lajstrom szerint:

Baha József 24. hgye. 12. sz. Hszvm. Kurtapatak, meghalt 1915. jan. 24. — febr. 14. — Bartha Lajos 24. hgye. 8. sz. Hszvm. Léczfalva ms. — Barus Imre 24. hgye. 2. sz. Udvm. Homoródkeményfalva ms. —

Béres Ferenc szakaszvezető 24. hgye. 5. sz. Hszvm. Kézdivárad ms. —

Biró Bertalan 24. hgye. 4. sz. Csikmindszent ms. — Bodó Mihály őrmester 24. hgye. 8. sz. Hszvm. Léczfalva ms. —

Bogács Áron 24. hgye. 6. sz. Csikmadaras ms. — Bortos Gábor 50. gye. 11. sz. Tavam. Aranyosfő 1893., meghalt 1915. márc. 1-15.

Csicsó István 24. hgye. 10. sz. Hszvm. Esztelnek ms.

Daczó Ferenc 24. hgye. 9. sz. Hszvm. Szárazpatak megs. — Deák Tamás őrmester 24. hgye. 9. sz. Hszvm. Kovászna ms. —

Demeter Dénes 24. hgye. 10. sz. Csikszentsimon ms.

Egyed Albert 24. hgye. 9. sz. Udvm. Oklánd ms.

Fejér Tankó György 24. hgye. 10. sz. Csiklővész ms.

Grancsa Miklós 24. hgye. 10. sz. Csikszenttamás ms.

(Folytatjuk.)

Előre csak...

Harcba szállt az egész nemzet,
S foly a szörnyű viadal,
Bátran törünk ellenükre
A hogy szokott a magyar.

Mint a villám neki vágunk,
Kardunk recseg hova ér,
Apritek az ellenséget
Csak jó legyen a vezér.

Vért szomjazók, esküszegők
Ellen harcol fegyverünk,
Hazug béke-hirdetőket,
Gyilkos népet leverünk.

Az igazság mellettünk van,
S a bizalom ott terem,
Előre csak székely fiúk!
Miénk lesz a győzelem!

Kertész Albert.

Táborból.

Tábor, 1915. október hó 24.

Kedves Szerkesztő úr!

Most, amikor offenzívánk ezen a harctéren kissé megpihen, nekem is jutott alkalom a nyugodt gondolkodásra, pihenésre és a visszaemlékezésre. Felidézem néha az elmúlt eseményeket és rájöttem arra a gondolatra, hogy nemcsak a harci cselekedetek (amit vasdandárunk véghez vitt), hanem a harctér humoros jelenetei is fogják az én székely testvéreimet érdekelni, mert amint én a székelyt ismerem, bármilyen körülmények között is szereti és megtartja humorát.

* * *

Történt a Bug folyó mentén. Abban az időben nagyon sokat meneteltünk, állandóan rekkenő hőségben, ami megnehezíti nagyon a menetelést.

Egy ilyen forró napon az ezredünk a főcsapat végére került, ami mindenféle tekintetben kellemetlen. Hol meg kell állni, hol futni, szóval kellemetlen. Azután a főparancsnokok rendesen a csapat élén lovagolnak és ha valami van hátul, későn jut tudomásul.

Igy volt ez ezen a napon is. Előttünk megállottak, majd leültek. Persze gépiesen cselekedve, mi követjük a jó példát. Hanem megtudandó, hogy elől mi történik, az ezredesünk előre küldi a legkisebb hírvivőnk, a jóképű Pistát.

Pista megérte a parancsot, felpatant lovára és elvágta. Mi ezalatt kiválasztottunk egy jó gyepes helyet, ahol elhelyezkedve, becéztük az ezred kutyáját, mert hát ilyen is van ám nekünk. Az ezredes meg a főorvos pedig külön az ut mellett helyezkedett el és beszédbe elegyedett egymással.

Pista ezalatt elől egy csak németül beszélő őrnagytól megtudakolja (kézzel, lábbal magyarázva küldetését, mert hát csak a mi kedves magyar nyelvünket bírja), hogy hát „Őrnagy úr hérem mennyi Rast van?” Az őrnagy nem értve a kérdést odafordult segédtsíztjéhez, aki valamit tudott magyarul, kérdeve „Was sagt er?” Pista erre (amint nekem később elmondá) nagy büszkén közbevágja: „Nem szagattam én el őrnagy úr kérem semmit, csak azt szeretném tudni mennyi Rast van?”

A segédtsízt nevetve elégit ki Pistát, hogy zehn minuten Rast, amire a mi derék lovasunk tiszteleg, megfordítja lovát és jön vissza.

Hozzánk érve, kihuzza magát és jelenti az ezredünk segédtsíztjének, hogy jelentem alásan „Sehn minusz Rast! Főhadnagyunk azzal küldi el, hogy jelentse az ezredes urnak

Pista eleget tesz a parancsoknak. Odamegy az ezredeshez és jelenti: „Herr Obest, ich melde gehozzám Sehn Minusz Rast” Hogy, hogy nem az ezredes társaságában levő főor-

vosnak eszébe jut és odaveti Pistának:

— Te Pista! mennyi az a Zelnhynen Rast?

Hanem, úgy látszott, hogy Pistának nem igen tetszett a kérdés. Habozott is keveset, de aztán tultett magán, amennyiben nagy hangon veté oda:

— Hát kérem azt már igazán nem tudom.

* * *

Egy másik alkalommal, szintén így menetelés közben Pista valami parancsal vissza lett küldve a tréchez. Elvégezve a parancsot, visszafelé a harmadik zászlóaljnál leszállt, hogy falujabelijével az otthoni dolgokat tárgyalhassák.

Beszédközben nem is vette észre, amint kis pihenőre megálltak, hogy megboldogult százados úr Schmidt a harmadik zászlóalj parancsnoka oda állt melléje. Csak arra ocsudott fel, amikor ez reá szolt: „Hát te hol vagy?” Pista, mint lovashoz illik, amugy huszárosan csapja össze sarkát és jelenti: „Itt vagyok százados urnak jelentem.”

— Te számár, hiszen azt látom, mondja mérgesen a százados, de hova tartozol?

Pista arca felderül és örömmel veti oda (mint aki azt mondja, miért nem kérdezte mindjárt így): „Hát a Regementsstabhoz.”

— No látod, ezt akartam tudni és most már menj is, fordult el nevetve a százados.

* * *

Dandárunktól jobbra heves tüzelés támad, ami többször megdő. ténik, ha egyébert nem, csak azért, hogy nyugtalanítsuk az ellenséget vagy ő bennünket.

A tüzelésből kifolyólag persze az egyik ezred segédtisztje éberségre és figyelemre buzditja valamelyik század parancsnokát, persze távbeszélőn, amit a telefonisták is mind végighallgatnak.

A századparancsnok szabadkozik, majd biztosítja a segédtisztet, hogy így meg úgy, csak jöjjenek a muszkák, majd mi megmutatjuk mit tudunk.

— No, no, évődik a segédtiszt, látam én már székelyeket futni!

Erre egy hivatlan hang (valamelyik jóképű telefonista) nagy sértődve odaveti:

— Igen, én is láttam, de csak muszka után...

Stein S. Zsigmond,
önkéntes.

SZÉKELY GAZDA.

A tordaaranyos vármegyei gazdák gyűlése.

Torda, 1915. november 3.

A Tordaaranyosvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya okt. hó 31-én tartotta meg őszi

ülését, melyen Dr. Wolff Gyula elnöklése alatt Török Bálint titkár terjesztette elő a legutóbbi ülés óta érkezett háborúsvonatkozásu — a mezőgazdaság, szőlészet, borászat stb. körébe vágó kormányrendeleteket, melyek az egyet hivatalos közlönyében ismertetve lévén, tudomásul szolgálnak. Az okt. hó 1-től 6-áig rendezett terményberuható és vásárról szóló rendezőbizottsági jelentés kapcsán, a bizottság javaslatára elhatározta, hogy ismételt kéressel fordul Torda város tanácsához egy egyesületi áruraktár építésére alkalmas, a vasúti állomás közelében fekvő telek díjtalan engedélyezése tárgyában. Amennyiben pedig a kérelmet a városnak teljesíteni módjában nem állana, a „Hangya” fiók felállítására tárgyában a gazdaközönség érdekében érintkezésbe lép a Gazdaszövetséggel. Az Egyesület kedvelt régi ideája egy értékesítő és fogyasztási szövetkezet felállítása így végre a megvalósulás felé közeledik. Egy másik nagyjelentőséggel bíró határozata volt a választmánynak a földgáz értékesítésével kapcsolatban leendő falusi villamossági szövetkezetek alakítása. E tárgyban végzendő előmunkálatok és tárgyalások vezetése céljából Dr. Betegh Miklós egyesületi elnök, kormánybiztos elnöklése alatt egy bizottság küldetett ki, melynek tagjai sorában Betegh Sándor, Gróf Wass Béla, Lázár Mendel Simon és Fekete Ferenc igazgató választmányi tagok, Szeberényi Tibor városi elektromérnök és titkár választottak meg. Előadó javaslatára alapján az igazgató választmány a téli háziipari tanfolyamok és gazdasági előadások tárgyában szükséges intézkedések megtételével elnökséget megbízta. Ugyancsak előadó javaslatára alapján az igazgató választmány elhatározta egy füzet kiadását, amely a vármegyében való termelésre legjobban bevált gyümölcsféléket ismertetné és felölelné egyben a termeléssel és értékesítéssel kapcsolatos gyakorlati értékű gyümölcsészeti kérdéseket. A munka vázlatának összeállításával titkár megbízott. Több keblű ügy letárgyalása után, az ülés véget ért.

HIREK.

— **Majláth püspök a Székelyföldön.** Gróf Majláth erdélyi püspököt Marosvásárhely közönsége nagy örömmel várja körébe, hova az erdélyi katolikus status gyűlése után fog megérkezni és onnan Szászrégenbe, majd Csikszeredába és Székelyudvarhelyre utazni. Székelyudvarhelyre — mint értesülünk — november 27-ike körül érkezik a szeretett főpásztor.

— **Segédszolgálatos tanítók szabadságolása.** A honvédelmi miniszter — a hadügyminiszterrel egyetértően — rendeletet bocsátott ki 298.733. szám alatt, amely érte

sülésünk szerint a helybeli ezredparancsnoksághoz is megérkezett. Megnyugtató, hogy a rendelet nem csupán a felülvizsgálaton segédszolgálatra utalt tanárookra és tanítókra vonatkozik, hanem általánosságban (tehát bármely katonai orvosi vizsgálaton, rendelésen) „arvonali szolgálatra alkalmatlanoknak és csak segédszolgálatra osztályozottak”-at említi, eképpen lehetővé téve az összes segédszolgálaton lévő tanároknak és tanítóknak azonnali szabadon bocsátását, illetve „a nemtényleges viszonyba való áthelyezését”. Marosvásárhelyt, Brassóban, Beszterczén már el is bocsátották az összes segédszolgálaton lévő tanárokat és tanítókat.

— **Ha valamikor, úgy az idén** létérdekünk, hogy minél több búzát termeljünk — írja *Jattka* Ferenc a „Köztelek” csütörtöki számában. A még dúló háború nem tudjuk meddig fog tartani s így a szükséges kenyérről magunknak kell gondoskodnunk. Már pedig, ha nem vetünk, nem fogunk aratni, amittől pedig az Isten óvjon! Ezt kell minden földművelő gazdának megszívlelni. Nekünk erkölcsi és hazafias kötelességünk az, hogy amint véreink életük feláldozásával védik a hazát, úgy az itthon maradottnak minden erejük és tudásuk megfeszítésével azon kell munkálkodniuk, hogy elegendő kenyert és táplálékunk legyen. Aki ezt nem teszi, az hazáruló! A vetésre van még elég időnk, *vethetünk egész novemberben, sőt még decemberben is* és ha novemberben esetleg a talaj befagyna, az föl fog még engedni és vethetünk felengedés után decemberben is. Nagyon természetes, hogy vetőmagban nem szabad takarékoskodni és így a rendelkezni többet kell vetnünk. Sorvetőgéppel 110—115 kg. magot vessünk kat. holdanként, szórva 120—130 g.-ot. Hogy ez a buzditás, *vessünk el minél több őszi búzát*, a kisbirtokosokhoz is eljusszon, a földművelési kormányzat közgazgatási szervei útján ki kellene oktatni a népet, hogy minél több őszi búzát vessenek el még ez évben. Helyénvaló volna még a kényszerbuzavetés elrendelése is, hogy jövő évre minél több búzánk legyen. Ajánljuk a gazdasági felügyelőségeknek és különösen a gazdasági egyesületek sietős figyelmébe ezt a fontos kérdést.

— **Örmester ur Bocskor** a csikdelnei Bocskor-családból származik. Hazafias érzését és székely kitartó szívósságát igazolja, hogy a világháború kezdete óta a harctéren van s noha mellőle többeket elszólitott a muszka golyó, — hála Istennek — ötödik eddig kikerülte. Most aztán szabadságot nyert 14 napra és első gondja volt, hogy apa és anya nélkül Segesvárt élő testvéreiről gondoskodják s mint családfőtartó, azok aprólékos ügyeit elintézte. Közben minket is meglátogatott, hogy a régi jó ismeretséget felújítsa és a „Székelyország” táborba küldött példányaiért köszönetet mond-

jon. *Bocskor* Benedek Székelyudvarhelyről az első tábori sereggel indult a harctérre, mint tizedes. Most pedig címz. örmester és a II. oszt. ezüst vitézségi érem tulajdonosa s ma is épen oly lelkesedéssel beszél a világháborúról, mint másfél évvel ezelőtt, amikor először ment a harctérre.

— **Távirat-forgalom Amerikával.** Azok a kereskedelmi és ipari cégek, amelyek az Amerikai Egyesült Államokkal, vagy az Océánon túl levő más államokkal üzleti összeköttetésben állanak és részük-ről ezekbe az államokba táviratváltása válik szükségessé, az eljárási módokra vonatkozó tájékoztatásért forduljanak a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarához.

— **A tizenkétéves kántor.** Míg a világháború katonasághoz szolított minden embert, a sepsiszentgyörgyi református kántort is fegyverhez hívták, nem maradt ott hon senki, aki a hívek templomi énekét orgonaszóval kísérte volna. Így keseregtek a hívek egy ideig orgonaszó nélkül. Ekkor előállott Kelemen Lajosné zongoratanítványa közül a 12 éves Koréh István és ez a teremtere is kiesiny fiú, a tanítónéjától elsajátított öntudatos bátorságával, odaült az orgonához és elkezdte a református egyházi éneket orgonázni és énekelni. Ami a gyülekezetet úgy meghatotta, hogy három buzgó hívő Szabó Györgyné kezdeményezésére, ott helyben indítványba hozták, hogy a kicsi kántort ennek a nagy időnek örökméltkezetére templomi énekléssel ajándékozzák meg. Most már ebből a „Choralból” énekel a hívekkel Sepsiszentgyörgy legfiatalabb énekvezére.

— **Oroszországi foglyainak lehet szeretetadományokat küldeni.** Bécsből jelentik: A Neues Wiener Tagblatt felszólítja a közönséget, hogy küldjön szeretetadományokat az oroszországi hadifoglyoknak. A lap közli, hogy hosszas tárgyalások után a legutóbbi napokban végre sikerült az orosz kormányt rábírni, hogy a szeretet-adományok szállítására gyorsvonatokat bocsásson rendelkezésre. Ezeket a vonatokat a svéd Vöröskeresztgyűlés tagjai kísérik, akik amerikaiakkal és az orosz Vöröskereszt képviselővel együtt a helyszínen kiosztják az adományokat. Kormányunk azonnal megragadta ezt a lehetőséget és máris egész vonatok a legszükségletebb dolgokkal biztos őrizet alatt Kelet felé sietnek és oroszországi hadifoglyainknak szánt nagymennyiségű dolgok is készen állanak a szállításra.

— **Szinészet.** *Farkas* Béla színigazgató, aki különben marosvásárhelyi származású székely, délvidéki II. színikerületbeli társulatával estéről-estére sikeresebb előadásokat produkál Székelyudvarhelyt. Hétfőn Lyon Lea, kedden Kávéházi Konrad, nagy fehér kabaré, csütörtökön Zsuzsi kisasszony, pénteken A két jó-

Vezérszerepet töltenek be
a világhírű

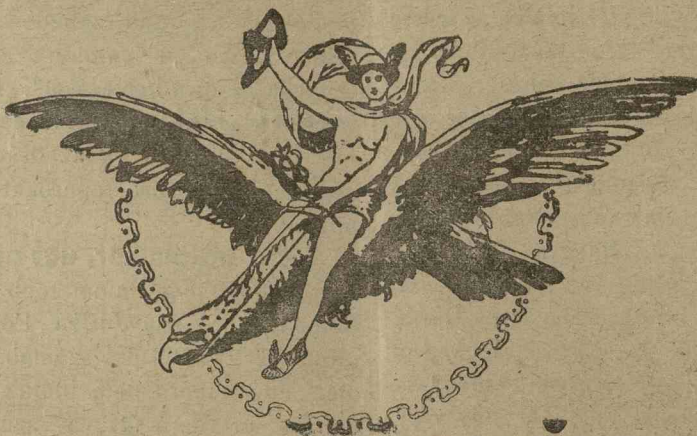
TURUL-CZIPŐK

“TURUL”

CZIPŐGYÁR RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG ♦ TEMESVÁR.

**A monarchia legna-
gyobb cipőgyára.**

130 saját fióktelep.
900.000 pár évi gyártás.
1200 munkás és alkalmazott.

Fiókraktár:

Székeljudvarhely,

Kossuth-utca 9.

madár, szombaton Egy katona története került színre. Ma (vasárnap) két előadás lesz. D. u. 4 órakor félhelyárral Lengyelvár, este rendes helyárral A vörös ördögök. A közönség meg van elégedve és a derék társulatot melegen pártolja.

Öngyilkos városi főjegyző.

Demény József dr. csikszereedai városi főjegyző mult héten Browning-pisztolyal több lötte magát. A golyó valósággal szétrocsolt a szerencsétlen ember fejét úgy, hogy néhány óra múlva a kórházban meghalt. Demény József dr. öngyilkossága városszerző nagy részvétet keltett, mert közszereletben álló hivatalnok volt Csikszereédának. Valószínű, hogy gyógyíthatatlan betegsége miatt vált meg az élettől.

Szerb területen utazni tilos.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja az érdekeltekkel, hogy polgári személyeknek csapataink által megszállott területre lépni egyelőre tilos. Az időpont, mikor a határ átléphető lesz, közölni fog.

Halálozás. Özv. Bagó Gergelyné szül. Zsigmond Ágnes életének 80-ik évében elhunyt Székelyudvarhelyt, hol ehó 12-én a r. kath. temetőbe helyezték nyugalomra.

Hadikölcsön-jegyzés. Az Eternit Művek Hatschek Lajos cég a harmadik magyar hadikölcsönre 500.000 koronát, az osztrák harmadik hadikölcsönre egy millió koronát jegyzett úgy, hogy ezen cég és tisztviselői kara mind a három magyar és osztrák hadikölcsönre összesen négy millió koronát adott.

Karácsonyi Album cím alatt, mint minden esztendőben, úgy az idei karácsonra is egy díszes albumban összegyűjtve jelenteli meg a Bárd Ferenc és Testvére közismert budapesti zeneműkiadó cég a f. évben népszerűsége jutott kedvelt zeneműveket. Benne lesz az Albumban a legújabb operett újdonságok, mint Zsuzsi kisasszony Lengyelvár, Végre egyedül, Legénybuesu, Vilmos huszárok legjobb számai. Továbbá Keringők, Induló, tangó, Ragtime, kuplák

és szebbnél-szebb kabaré számok, Dalok, Magyar nóták és a most népszerű katonanóták, valamennyi zongorára, részben pedig ének és zongorára. Ezen Karácsonyi Album kiadásával hazánk e legelső zeneműkiadó cége kedves meglepetést szerez nagy vevőközönségének és valósággal aján-

dékszamba megy e gyönyörű album, tekintve, hogy a majdnem 100 oldalt tartalmazó kötetben foglalt zeneművek értéke egyenként vásárolva 100 korona értéket képvisel, míg így együtt az egész Karácsonyi Album 4 korona, díszkötésben pedig 6 korona. Lapunk olvasói bizonyára szívesen veszik e

Karácsonyi Album megjelenéséről szóló hírlapunkat és azon figyelemfelkeltésünket, hogy az albumra a kiadó cég csakis november hó 30-ig fogad el megrendeléseket, mivel ez csak annyi példányban lesz előállítva, ahány megrendelés arra december 1-ig. Budapestre a c. g. Kossuth Lajos utca 4. sz. alatti kiadóhivatalához beérkezik.

Sz. 584/1915.

Hirdetmény.

A székelyudvarhelyi magy. kir. állami kő- és agyagipari szakiskola felügyelő-bizottsága, a tanulók élelmezésére ezenel zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet, a következő feltételek mellett:

- 1., A szakiskolánál 30—40 tanuló élelmezéssel látandó el (részletes étlap az igazgatói irodában megtekinthető).
- 2., Az ételek kiszolgáltatása e tanévben előreláthatólag 1916 évi január 1-én kezdődik és 7 hónapon át, vagyis július 31-ig, a következő években pedig egész tanéven át tart.
- 3., Az élelmezési díjak (II. és III. fokú) bélyegesnyugta ellenében, havi utólagos részletekben fizetettnek ki.
- 4., Vállalkozó az igazgatóság által az élelmezés biztosítására mérsékelt mennyiségben és jutányosan már beszerzett téli élelmicikk-készletet, mely az intézetben megtekinthető, beszerzési áron átvenni tartozik.

5., A zárt ajánlatok lepecsételve és az intézet igazgatóságához címezve legkésőbb folyó évi november hó 20-án d. e. 10 óráig nyújtandók be. Az írásbeli ajánlatban az élelmezés ára fejenként és havonként számokkal és betűkkel pontosan beírandó és az ajánlattevő által aláírandó.

A zárt ajánlatokhoz 400 K (négy száz korona) bántpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban csatolandó az élelmezés biztosítására, mely összeg a szerződés aláírásakor 800 K (nyolcz száz koronára) lesz kiegészítendő.

6., A versenytárgyalás 1915. évi november hó 20-án d. e. 10 órakor tartatik meg, az iskola igazgatói irodájában, mely alkalommal az élelmezés három egymástani évre, (vagyis 1918. évi július haváig) adatik ki és a tárgybani szerződés nyomban meg is köttetik. A felügyelő-bizottság föntartja magának a jogot arra nézve, hogy a pályázók között, ajánlattevők által meghatározandó árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

7., A főzéshez való helyiséget, takaréktűzhelyet és tűzfát az iskola élelmezőnek rendelkezésére bocsátja. A főzéshez szükséges konyhai felszerelést élelmező saját költségén köteles beszerezni.

Székelyudvarhely, 1915. évi november hóban.

A szakiskola igazgatósága.

Székelyudvarhely r. t. város
tanácsától.

Szám: 5691 - 1915. k. i.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a városi úrszék takarítására vonatkozó vállalat szerződés folyó évi december hó 31-ig lejár, s felhívom azokat, a kik az úrszék takarítás elvállalni óhajtják, ajánlatukat folyó évi december hó 1-én déli 12 óráig adják be a városi tanácshoz.

A vállalatra vonatkozó feltételek a városi tanácsban megtekinthetők.

A városi tanács kiköti, hogy az ajánlattevők közül szabadon választhasson, esetleg meg nem felelő, ajánlatokat el ne fogadjon.

Székelyudvarhely, 1915. november hó 6.

Dr. Majthényi Miklós,
polgármester.

1—3

**Havi fizetéssel
nyomdásztanulónak** egy jóra való, szorgalmas fiut felvesz Betegh Pál könyvnyomtató-intézetébe Székelyudvarhelyt. Reál- vagy polgári iskolai két osztályt, avagy algimnáziumot végzetten előnyben részesülnek.

A harctérre mindenki
küldhet és tábori borítékban küldjön is hírlapot itthonról.

Nyomtatja és kiadja BETEGH PÁL
könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyt.